

Biskop Atle Sommerfeldt:

Preken St. Magnus dag 27.4.14

Matt 5,1-10

Lillestrøm katolske kirke

Det er med takknemlighet og glede at jeg som luthersk biskop i dag er invitert til å preke her i St.Magnus på St.Magnus-festen og på en dag der dere feirer helgenkåringen av to store paver, Johannes den 23 og Johannes Paul den 2. Denne invitasjonen er i et tegn på at vi sammen forsøker å gjenspeile vårt felles kall til å skape fred i Guds kirke i verden og her hos oss. Som dere vet er tradisjonen med helgenkåring ikke en del av min kirkes tradisjoner. Men det betyr ikke at vi ikke anerkjenner at mennesker kan gi oss inspirasjon og viktige utfordringer på vår livsvandring. Johannes den 23 og Johannes Paul den andre er slike personer som hver på sin måte har gitt mektige impulser til kirkene og de kristnes liv i vår tid. De var begge store personligheter og store ledere med betydelig innflytelse og myndighet langt utover Den romersk-katolske kirke.

Når dere i dag har valgt Jesu saligprisninger som evangelietekst, vendes blikket vårt også et annet sted enn til den ærbødige lovprisning og takksigelse for to særlig fremtredende Gudsvitner. I saligprisningene vender Jesus blikket vårt mot den sårbare og fortvilede, den som er redd, den som sørger over tap, den som aldri omtales i aviser og medier, og mot dem erfarer urettferdighet og nød.

Det sies av dem som har forsket på slikt, at den korsfestedes hender var vendt inn mot trestokken slik at spikeren kunne gå gjennom håndleddet og få skikkelig feste. På krusifiksene våre – også her i kirken, er imidlertid håndflatene vendt mot oss. Slik uttrykkes at Jesu utstrakte armer på korset er vendt mot oss og favner alle menneskers sorg, fattigdom og tørst etter rettferdighet og livskraft.

I saligprisningene tilsier Jesus oss Guds nådige tilstedeværelse i vår sårbarhet. Derfor priser Jesus salig de som ofte blir ansett å være forlatt av Gud og mennesker fordi de erfarer lidelse og nød. Nettopp når vi kan kjenne på Guds fravær i vanskelige tider, forsikrer Jesus oss at Gud er nær og holder oss særlig fast.

Alt for ofte tenker vi annerledes. Vi ser vi opp til de vellykkede og lykkelige og kan fristes til tenke at de er særlig velsignet av Gud. Det er ikke slik Jesus forteller oss at Gud er. Kanskje var Johannes Pauls sterkeste vitnesbyrd for verden om Guds tilstedeværelse i sårede

mennesker, da han sterkt preget av Parkinsons sykdom, avhengig av hjelp og støtte, hvisket frem velsignelsen til mennesker. Den store kirkelederen viste på sin egen kropp at salighet – Guds nåde – strømmer fra det sårede menneske.

Gud nåde bryter igjennom i og blant oss også når mennesker er bærere av Guds nåde i form av handlinger som fremmer barmhjertighet og fred i verden. I barmhjertighetens handlinger utfoldes Guds nåde og kjærlighet i verden og blant menneskene. Påskemorgens gledesbudskap er at den korsfestede er oppstanden og lever blant menneskene til alle tider og på alle steder. I vår tid og i våre samfunn viser han seg der barmhjertighet og fred bryter igjennom kynisme, maktbegjær og egeninteresser.

Pave Johannes den 23. sin store uttalelse om Fred på jord i 1963, midt under den kalde krigens mest kritiske periode, bidro uten tvil til det tids -vende som langsomt utviklet seg på 1960 og 1970-tallet. Dette gjorde det mulig for Johannes Paul den andre å bidra så sterkt til diktaturenes fall i Øst-Europa med virkninger over hele verden, ikke minst i Sør-Afrika som i dag feirer at det er 20 år siden apartheid-diktaturet falt og demokratiet ble etablert.

Når pave Frans i fjor høst utga den store uttalelsen om Rettferdighet og Globalisering er det ikke minst fraværet av barmhjertighet og trusselen mot fred som er uttalelsens sentrale utfordring til i vår tid. I en tid der kalde markedskrefter truer med å gjøre menneskelivet til en vare som kan kjøpes og selges for penger og underordnes egeninteresser, er ordet om barmhjertighet utrolig viktig for oss. Barmhjertigheten kjenner ingen grenser. Den bærer i seg rettferdighetens innerste vesen at det gode fellesskapet og det gode samfunnet alltid må skapes ved at vi aksepterer andres rettigheter og lar nåde ved mange anledninger gå foran den kalde jus.

De som tør å krysse fiendskapets grenser for å vise barmhjertighet blir ikke sjelden hardt straffet. I dag går mine tanker særlig til dem som nå forfølges og kidnappes i Syria og Sør-Sudan for rettferdighets skyld, det er at de har vist barmhjertighet for å skape fred. Dere kjenner helt sikkert mange andre situasjoner der de barmhjertige forfølges. Noen av dem hører vi om, de aller fleste hører vi aldri om, men vi vet at de trosser bomber og granater og undertrykkelse og gjør det mulig for mennesker midt i krigens helvete å overleve.

Salighet er ikke begrenset til en tilstand i et liv etter døden og i en annen dimensjon som vi kaller himmelen.

Salighet tilsies oss her i vår verden og i våre liv. Vi gjenkjenner den livsvirkelighet saligprisningene knytter seg til.

Salighet er oppstandelsens livskraft som utfolder seg i våre samfunn i barmhjertighet, rettferdighet, trøst og fred .

Men først og fremst kan vi hvile i vissheten om at Guds nåde er nok for oss og gjør oss salige i møte med den korsfestede og oppstandne i brødet og vinen. I det brutte brødet kommer Den salige mot oss med sin nåde og kjærlighet slik at vi får del i Guds salighet.